

HRVATSKA ENCIKLOPEDIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TOM 1, A - Đ
Hrvatski leksikografski institut u Mostaru,
Mostar, 2009., 664 str.

Među najznačajnijim znanstvenim publikacijama tiskanim nakon minulog rata u Bosni i Hercegovini posebno mjesto zauzima Hrvatska enciklopedija BiH čiji je prvi tom A - Đ ugledao svjetlo dana početkom ljeta 2009. god. Ovo je ujedno prva enciklopedija ove vrste tiskana na širim našim prostorima. Na temelju stručne leksikografske metodologije i usvojene prakse u mnogim europskim zemljama, u prvom tomu ovoga djela dat je povijesni pregled značajnih zbivanja od najstarijih vremena do našeg doba kao i osoba koje su u većoj ili manjoj mjeri bili akteri tih događaja.

Tendencija autorâ ovog obimnog djela bila je da se bogata i burna prošlost Bosne i Hercegovine prikaže u svojoj specifičnoj slojevitosti, zemlje raznih naroda, kultura, religija i civilizacija Zapada i Istoka. Ovo djelo nema namjeru da donosi analize, zaključke i sudove već je to prepušteno čitateljima.

Idejni začetnik ove enciklopedije bio je poznati znanstvenik dr. prof. Nikola Filipović, koji je u tijeku prošlog rata u Sarajevu bio predsjednik Hrvatskog društva za znanost i umjetnost. Ovu ideju podržali su: Vrhbosanska mitropolija, Matica hrvatska, HKUD Napredak, Matica iseljenika, Sveučilište u Mostaru, Hrvatska zajednica Herceg Bosna utemeljena 1997. god. i dr. Za glavnog urednika Enciklopedije imenovan je dr. Jakov Pehar, prof Sveučilišta u Mostaru.

Prikupljanje građe i istraživački radovi na ovoj izuzetno zahtjevnoj publikaciji teklo je vrlo sporo i teško nakon burnih ratnih događanja na našim prostorima i otežanog funkcioniranja stručnih, znanstvenih i drugih institucija.

Nakon smrti dr. Nikole Filipovića 2000. god. angažiran je dr. Ivan Markešić, ugledni leksikograf, koji je uspješno preuzeo dužnost zamjenika glavnog urednika i izvršni urednik Hrvatske enciklopedije čiji je prvi tom uspješno realiziran. U tijeku radova na ovom specifičnom znanstvenom djelu formirana je posebna institucija Hrvatski leksikografski institut u Mostaru 2004. god. koji je preuzeo sve organizacijske i druge poslove na ovom složenom projektu.

Stručnjaci niza obrazovnih, znanstvenih i kulturnih institucija dali su svoj doprinos u realiziranju prvog toma ove enciklopedije. Pore ostalih treba istaknuti: Sveučilište u Mostaru, Ministarstvo kulture FBiH, Akademiju nauka i umjetnosti BiH, Nacionalnu i univerzitetsku knjižnicu BiH, te niz drugih knjižnica, arhiva, izdavačkih kuća i fototeka.

Pored suradnje 120 stručnih i znanstvenih suradnika na ovom djelu raznih struka i profila potrebno je spomenuti i uglednog akademika iz Zagreba dr. Dalibora Brozovića, svojevremeno predsjednika znanstvenog vijeća Hrvatskoga leksikografskog instituta BiH.

U likovno-dizajnerskom i grafičkom oblikovanju prvog toma Enciklopedije znatan prilog dao je također uglednik stručnjak Ivica Čavar.

Na tehničko-grafičkom europskom nivou ovo nesvakidašnje znanstveno djelo tiskala je vrlo kvalitetno poznata izdavačka kuća Zrinski d.d. Čakovec.

Ovom prigodom moramo istaknuti niz nepogodnih okolnosti do kojih je došlo u tijeku dugogodišnjih radova na realiziranju prvog toma a koji su se sastojali u: pionirskom radu na projektu, neiskustvu, poslijeratnim zbivanjima u BiH kao i nedostatku financijskih sredstava.

Zbog male vremenske distance od tiskanja prvog toma ove Enciklopedije, za sada je još uvijek nemoguće donijeti konačni sud o njenoj vrijednosti. Poslije prvih promocija u Sarajevu i Mostaru opće je mišljenje kulturne javnosti da je ovo djelo opravdalo svrhu svog tiskanja kao vrlo kvalitetne znanstvene publikacije objavljene posljednjih desetljeća u BiH.

Nakon što je u dosadašnjem radu na prvom tomu enciklopedije prikupljen znatan dio leksikografske građe i za preostala tri toma, uvjereni smo da bi i oni trebali ugledati svjetlo dana svake druge godine po jedan tom.

Andelko Zelenika